

**En riksgälds-sedels biographie.
Svenskt original. Wiborg, 1816.
Tryckt hos ...**

1700-1829 81 A Br. 1816 Biographie

BIOGRAPHIE

Vitt. L.

(B.)

1700-1829

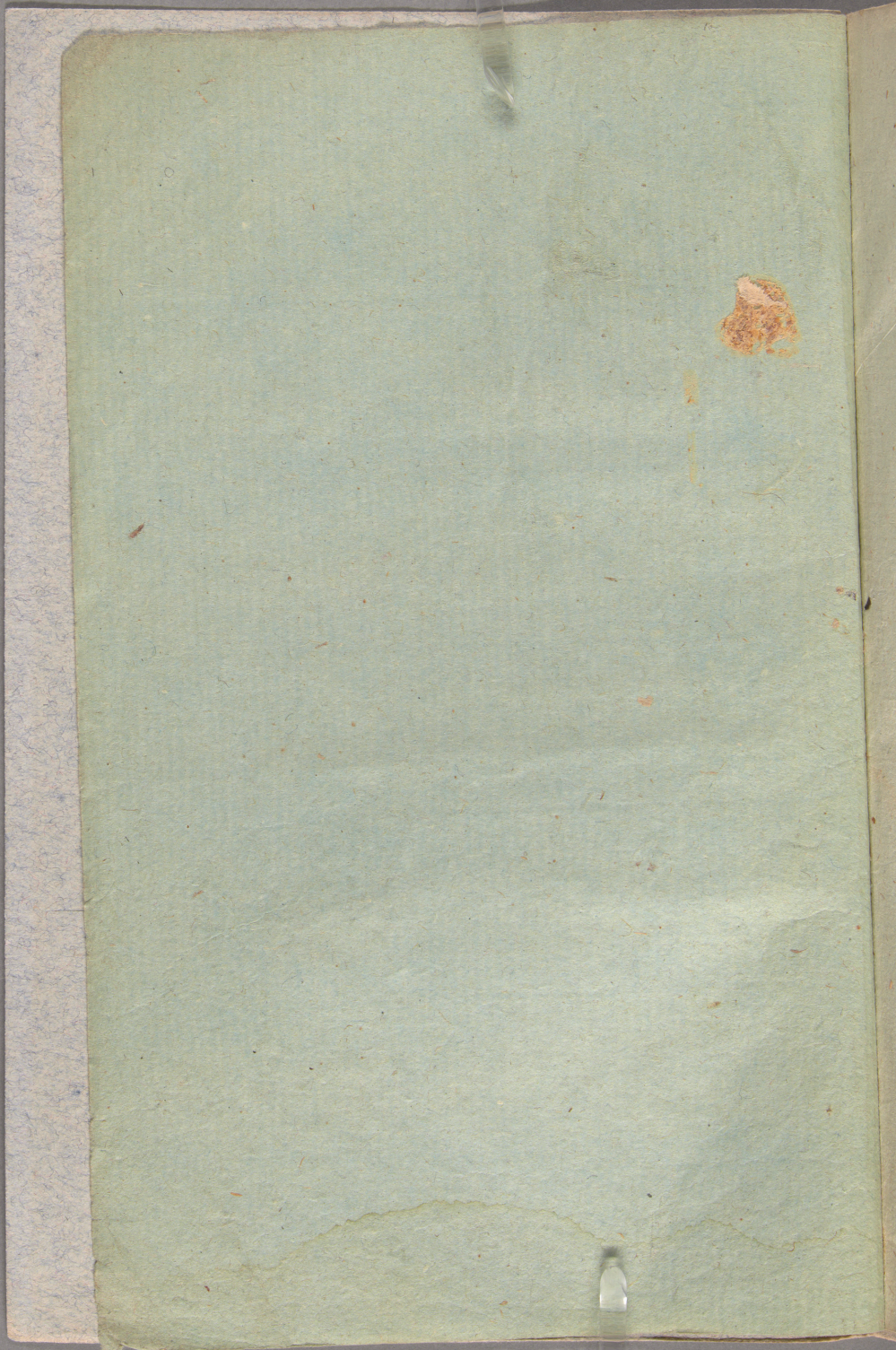
1816

Wiberg
1816

Bi

BIOGRAPHIE.

Niet Liv.
Dra (Bij)
1700-1829
1816

EN
RIKSGÅLDS - SEDELS
BIOGRAPHIE.

SVENSKT ORIGINAL.

WIBORG, 1816.

TRYCKT HOS ANDERS CEDERWALLER.

Den illa gör,
Han illa far.

Godt folk! jag säger ej på skämt,
att bland de äfventyr som jämt
vårt Publicum nu sysselsätta;
min lefnad ännu ingen nämt
och detta grämer mig med rätta.

Det kan bevisas genom mig,
att allt det stora som förvånat,
i lugnets qvalm ej visat sig;
jag kom till verlden af ett krig,
just då dess värsta åskor dånat.

Då Statsbrist är min rätte Far,
jag föddes ej vid kärring pladder,
som vanligt sker i våra dar;
nej! jag den stora äran här,
att Konungen sjelf barnet bar.
och Riksens Ständer stodo fadder.

Med mig som mången fler det gått,
jag genom födslen värde fått — —
och endast deri står min ära. —
Jag åtnjöt genast namn och rang,
fick nådigst, under glasens klang,
det namnet Riksgäldssedel bära.

Min Donqvichotska lefnad sen
en kedja blef af grofva öden.
Jag vill berätta Läsaren
i sammanhang den lefnaden,
som följt mig ända in i döden.

Först kom jag till en rik Grossör,
som mig väl straxt med köld bemötte,
skrek Fond och Banko och vallör,
och mig mot Skrifpulpetten stötte.
Sen till entreprise gunås,
till Landets bästa — det förstås;
jag nyttjades med föga heder.
Grossören log, «nä godt och väl,
«just genom dig — (dock tyst min själ!)

«mitt Silfvermynt, förutan gräl,
«på Hamburg mig en vinst bereder.»

Sen kom jag med en Sjö-transport,
i segelgarn starkt fångslad bort,
till en af våra Bruks-Patroner.
Här låg jag länge uti frid,
fick straxt mitt lilla rum bredvid
ett sällskap af Obligationer;
han gjorde mig besök hvar dag,
och suckade så djupt då jag
beganste utaf mögel sjukna;
men ändtlig, efter många krus,
jag nödgades gå från hans hus,
en afton vid ett Finkel-rus,
som skulle Gubbens ådror mjukna.

Nu vände lyckans hjul sig om
i en Smälännings hand jag kom
och i hans Permissioner knäpptes;
här led jag grufveliga sår;
jag fick visit af bäckalår;

Blef gammal i min ungdoms vår,
när ändtligt för ett Fader vår,
till Själasörjaren jag släpptes.

Till socknens Pastor, kära Far!
jag just en Lördagsafton flytte,
och andra dagen skön och rar,
för min skull Fru Pastorskan bar,
i blommig kost, som färgor bytte,
min förra husbonds lilla Son;
men mig, till icke ringa mohn,
Hans Vördighet i kistan lade,
der andra dagen, som han sade,
han ofvanpå en gödd kalkon,
till detta års Visitation,
af Bispens sjelf i hög person,
till ett stop Rhenskt mig ämnat hade.

Sen från en usel Torpare,
såld under godsets ägare;
jag af hans Inspector blef röfvad.
Bondrackans dagsverk innestod,

men Fogden som är alltid god,
han ville ej utgjuta blod;
min fångst således af nåd blef öfvad.

Nu blef jag helt föraktligt slängd
i en pulpett af grufflig längd,
med tobak, räkningar, bouteiller.
«Jag knep dig, ta mig f---, ändå,»
skrek han just då en sup han sväljer;
«hur skulle man väl pengar få
«till sig och alla sina små,
«om man ej aktsamt lurar på,
«när packet något litet säljer.»

Men Kammererarns lilla Lars
vid Akademien bevars,
i pinsamt trångmål var för pengar;
då blef jag utsedd aldra först,
att släcka Studiosi törst
ibland Kamrater, Kort och Drängar.
Men knappt hans dörr jag hunnit har,
förrän, så resklädd som jag var,

jag fick en skillings smörgås bära,
och tjente som ett Thé-kopps bord,
blef grymt af Öl och Tobak smord,
ja, Stöflor, Metwurst — hemmagjord,
en Thema bok af några ord;
allt vräktes till mig på min ära.

Men det man utan möda får,
rätt ofta lika hastigt går,
det kan nu mitt exempel lära;
så der Studentikos en dag
jag endast lefvat har, ty jag,
slängd uti en af Herrens fickor;
uppå en månklares aftenstund,
jag vet ej sjelf just på hvad grund,
kom i en kjolsäck, vid och rund,
vid en bataille med några Flickor.

I denna nya Fatebur,
jag några dagar låg i kur,
och fick en tillsats i bakdelen
utaf ett gammalt kärleksbref,

hvaraf jag helt förnyad blef,
(så kan en Flicka bota felen).

Det evigt blir en hemlighet
med kädjan utaf våra öden,
från födslostimman in i döden;
omöjligt jag säga vet,
med hvilken grufflig hastighet
jag, — då min ägarinna gret
en gång i sängen med stor qvida, —
kom i en Barnamorskas hand
och fäst i barmen med ett band,
vid löjekittlens ljumma strand,
i fara stod att döden lida.
Matronan vräkte mig burdus
i Handelsboden efter snus,
jag låg i själatåg bak disken.
Kom samma dag till Stadens torg,
och blef plasserad i en korg
af Nymferne som sälja Fisken.
Den uslaste det hända plär,
att, midt bland öden och besvär,

han ett besök af lyckan röner;
och om han då blott passar på, —
så kan det hända, att hon då
hans lif med ärans lager kröner.

Det mig åtminstone så gick;
då jag härbärke nådigt fick
hos en af Martis ädla Söner.
Vid ett qvartal jag pintes ut,
långt förr'n det sista fått sitt slut,
men jag behöfdes till Surtout,
till Permissioner, Skor och Krut,
att tysta Spismadammens trut,
som mer ej kunde förödmjukas.
Till Hårfrisör'n som utan prut,
(oaktadt han en gång fick stut,)
ej längre ville veta hut;
till allt, till allt jag skulle brukas;
men midt bland packets smädelser,
midt bland löften, hotelser,
Paroll d'honneur, motsägelser,
af ingendera jag fick slukas;

ty på en mänskens Piqvenick,
der lösen heter: Spela — drick,
jag med min nya skydds-gud gick,
när Boston-bordet skulle däckas.

I början gick han gruffligt på;
ja, jag uti min enfald trodde,
att någon broders sällskap få
i fickan, der jag solo bodde;
men lyckan vred sig, ett, tu, tre,
min Herres Herr motspelare,
satt med fem triumph och kung gardé
i högsta färgen; — gud fördömma, —
och vistar icke! — «kom och se!
«jag hade ju en skön entrée;
«hur kan man sitta så och drömma:
«det här lär hela sattsen tömma, «
nu strök boëtten, ta mig fan.
«Lät se! — nå hvilken dummer Jan!
«att mina pengar hemma glömma!
«Jag tror, här ligger en, min sann,
«se här, « — och genast jag försvann

uti en frack-räck, skäligt grann,
men af mitt natthärbärke fann,
att han helt korrt mig tänkte gömma.

Från den höggresliga Pulpet,
der jag i rymlig härlighet,
låg vägg om vägg med det der snacket
på pergament, som Läsar'n vet,
om stamträd uti frodighet
från evighet till evighet,
och företrädes rättighet
framför det andra menskjo-packet;
jag nådigt blef annammad snart,
att liqvidera (som var rart)
den dera sturska Skräddar-lurken
som, oanmäld, begärte klart,
att få sin fordran ut — den skurken!
Ja! pengen är en vandringsman,
jag vankade nu af och an,
slet ont och började föraktas.
Jag blef i ena hörnet sned,
ja! — vapnen kommo mig ur led,

man icke länge på mig gned,
men slängde, vände upp och ned;
när man af ödet så befraktas,
säg! — är man sjelf sin lyckas smed? *)

Dock! — en Profet, plär man ju säga,
är aldrig liden i sitt land?
och det är äfven sant ibland;
jag tog derfor min själ i hand
och ville på en annan strand,
att mera allmän heder äga,
och med ämbetsbröderne mig väga.
Jag derfor med en Bruns-Tractör,
från Helsingborg till Helsingör
och sen till Köpenhamn anlände.
Jag skulle nyttjas vid soupée
till ölost, ägg och bakelse;
men man med mig förgäfves rände.
På Beursen ifrån tolf till tre,

---

*) Unus quisque fortunæ suæ faber est, *heter*
det; men annars, nulla regula sine exceptione.

jag hörde idel smädelse;
ej någon ville ens mig se,
ty alla mig till namnet kände;
en ville taga mig kanske,
men blott halfparten för mig ge; —
allt detta, som mig usling hände,
mitt högmod förödmjukade;
vid Judars prat jag ledsnade
och andra dagen återvände.

Hur mången, som jag resa sport,
ej större nytta dermed gjort
än jag, fastän de mera skrutit?
Jag kom väl lika dålig hem;
men frågas utaf Eder: hvem
fler obetalta Växlar slutit,
mot Björnar, Flickor, löften brutit?
man mera tadar mig än dem.
Eh vad mig hälst i tiden händer,
jag fullt och fast nu ämnat har,
att, resten utaf mina dar,
förblifva inom Landets stränder;

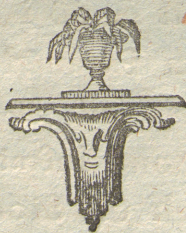
ty då jag ren utmärglad är
af sår, chicaner och besvär,
så vill med lagom heder här
jag lida nöjd hvad ödet sänder,
och har ändå den glädjen qvar,
att jag, när jag ur världen far,
i mina fäders graf får ligga.

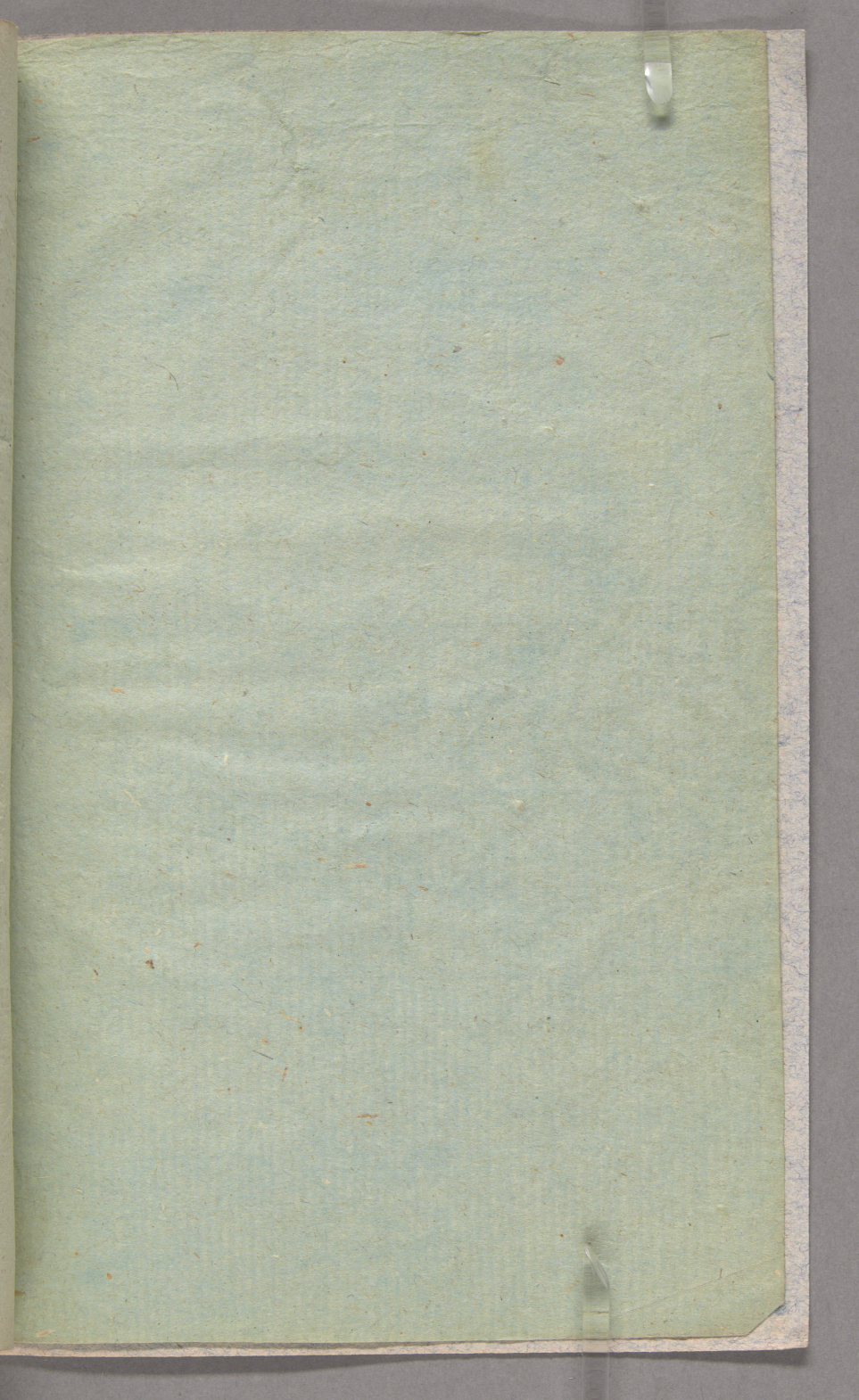
Min Liktäxt har man redan valt,
den lyder så: «med F--s gevalt
«vill Sverige icke mista alt
«och genom dig sin föda tigga.»

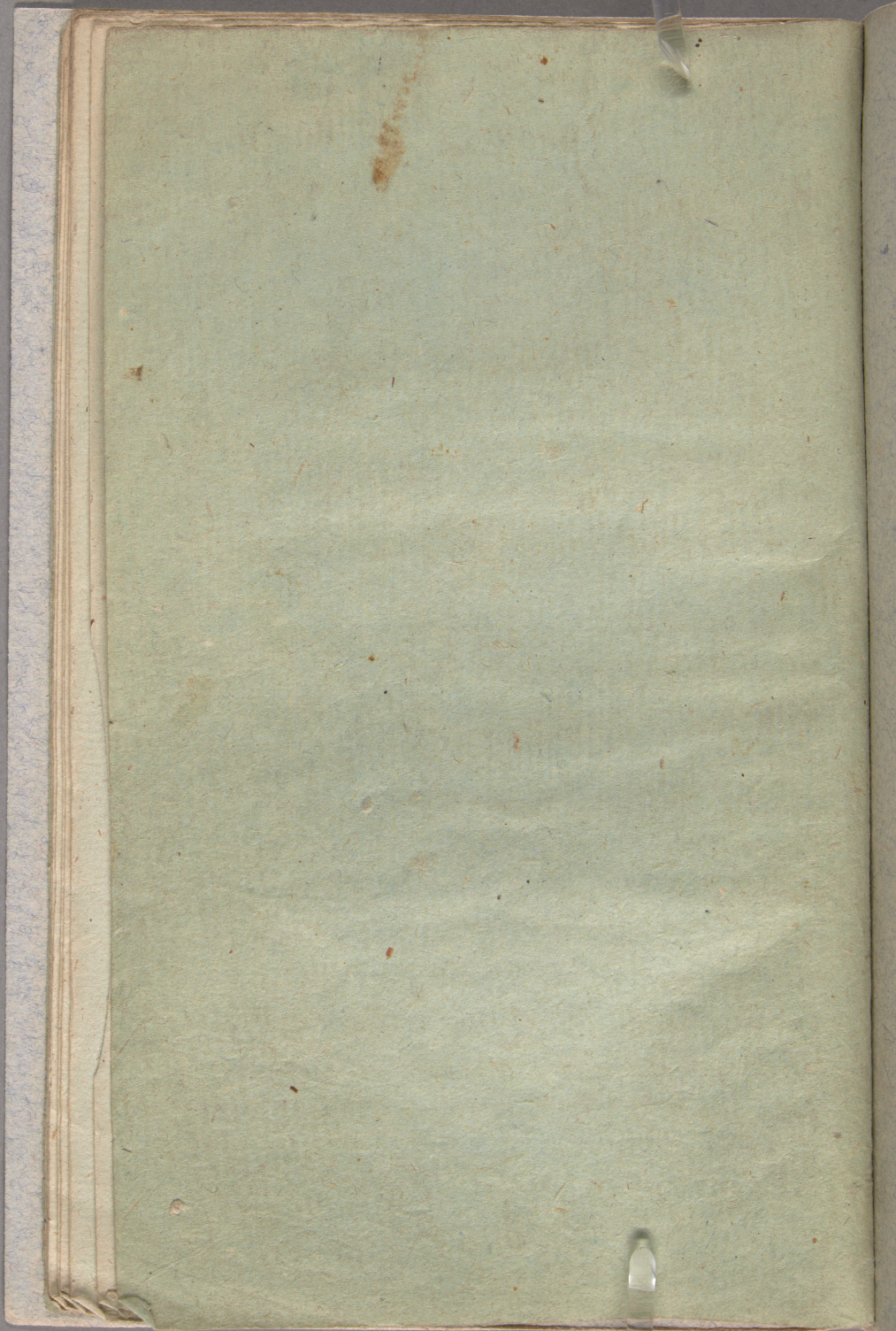
Ja! sedan jag tjent ut min tid,
som varit en beständig strid,
och man ej orkar mer mig klandra;
jag önskar blott få dö i frid,
och åtrår ingen Pyramid,
(den gerna resas må åt andra.)

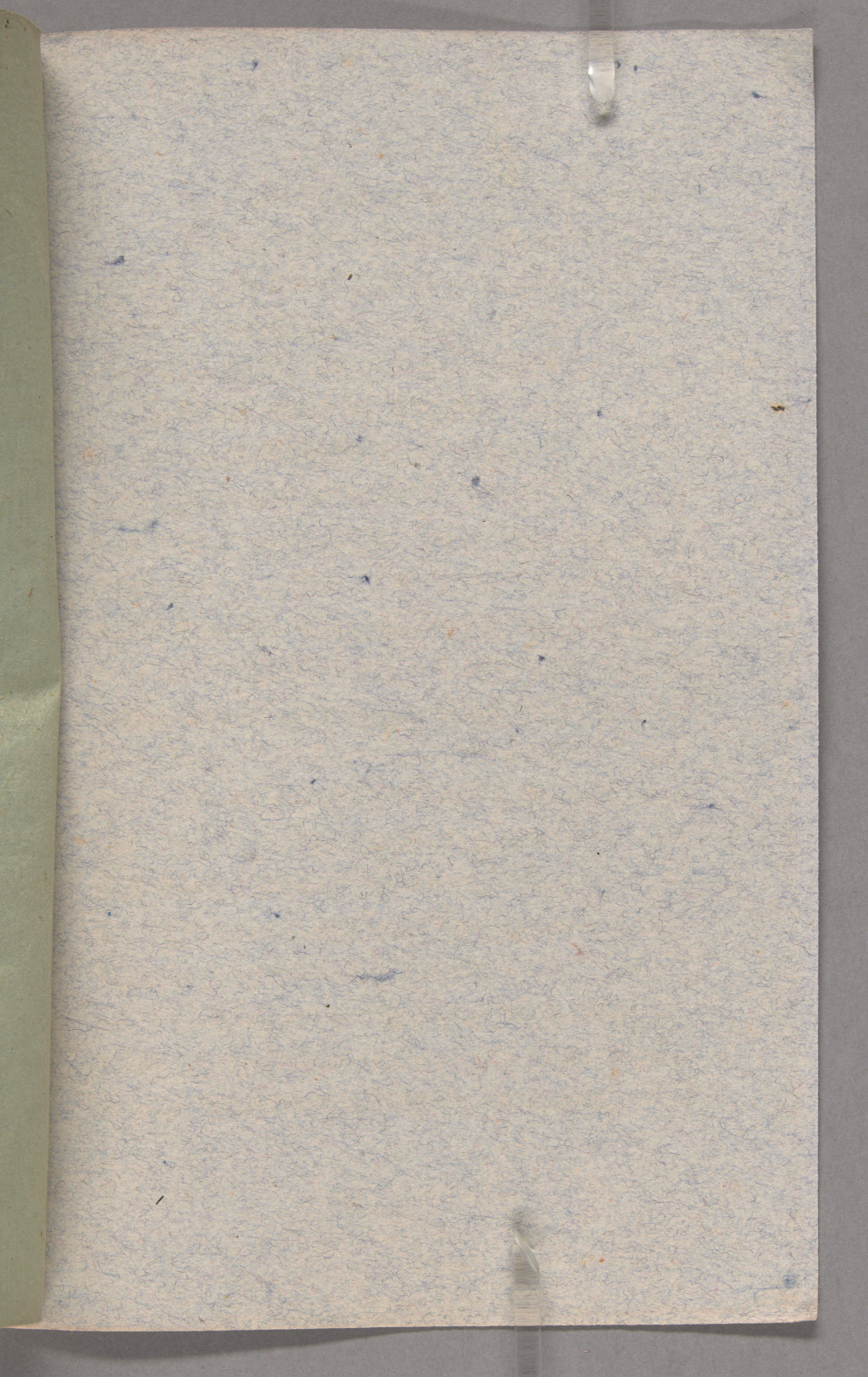
Min sista Husbond lofvat har,
att när han sjelf till Stockholm far,
skall jag, som knapt en slarf har qvar,
få till min Födslo-ort hemvandra;

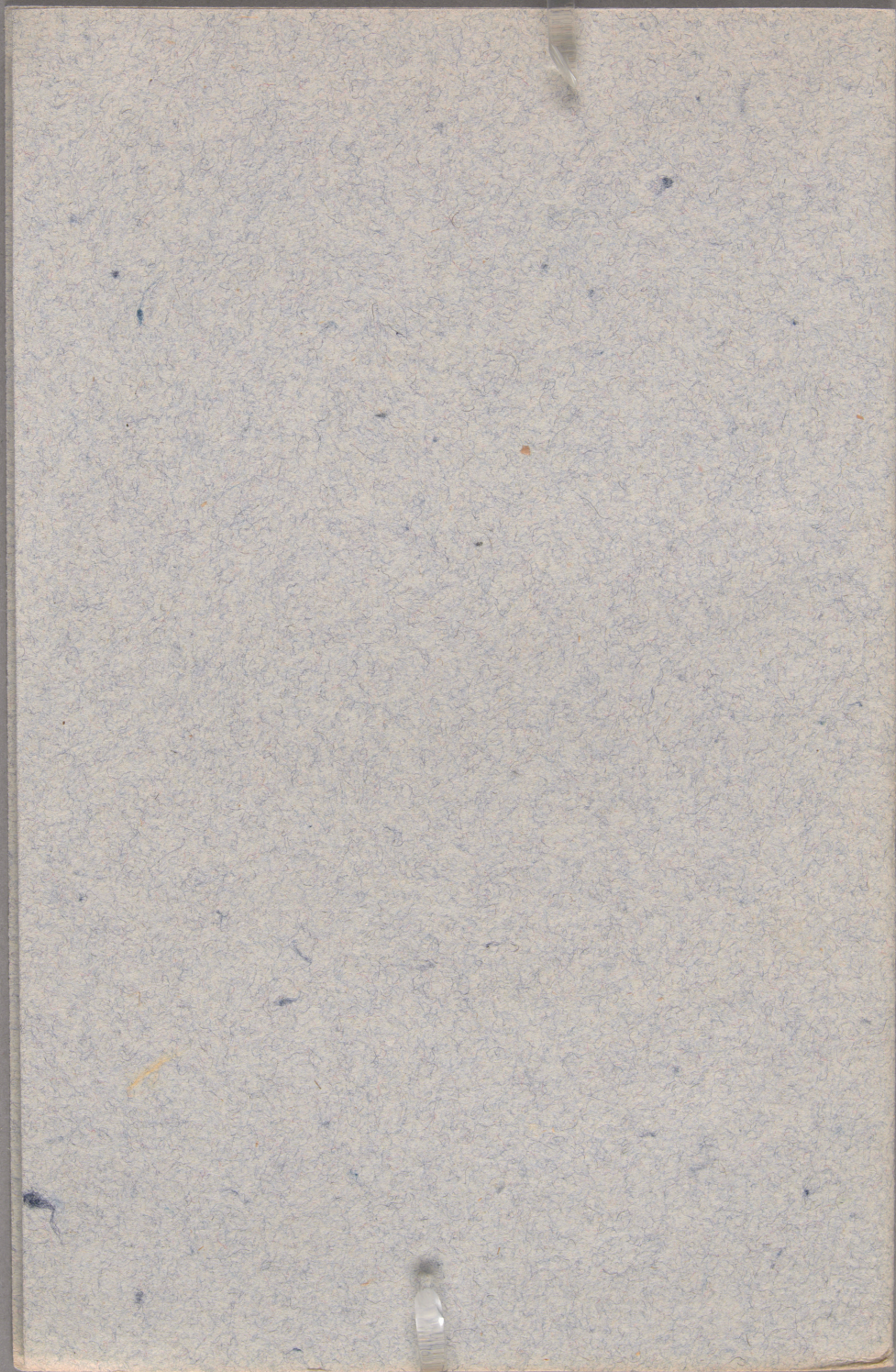
men som en ägta Riddare,
jag ville innan dess dock ge
med egen hand berättelse
om mina äfventyr i världen.
Jag kan ej säga Läsaren,
hvad mera återstår mig än,
förrän jag far den sista färden.
Kanske en gammal Tobaksvän,
ibland Contoirets Embetsmän,
vid spisen slutar mina öden?
Ack! om i lifvets lopp jag gjort
just icke någon nytta stort,
kan jag dock nyttig bli — i döden?

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

